

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563

ประเด็นที่ 3 สุขภาพกลุ่มวัย

หัวข้อ อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี

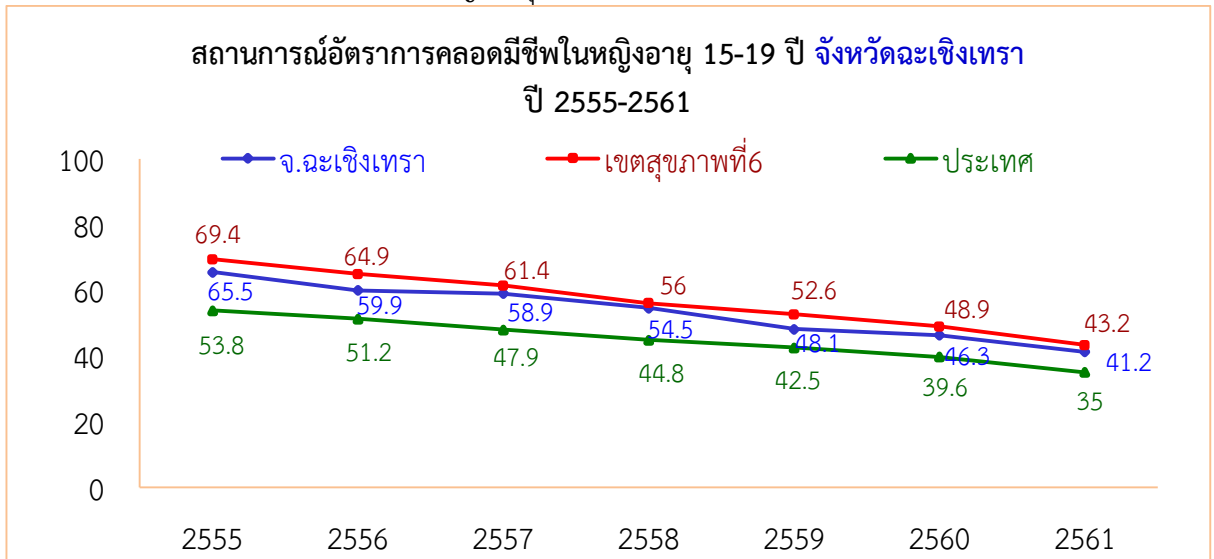
เขตสุขภาพที่ 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา รอบที่ 1/2563

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)
หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ศูนย์อนามัยที่ 6 กรมอนามัย
2. วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่

2.1 สถานการณ์

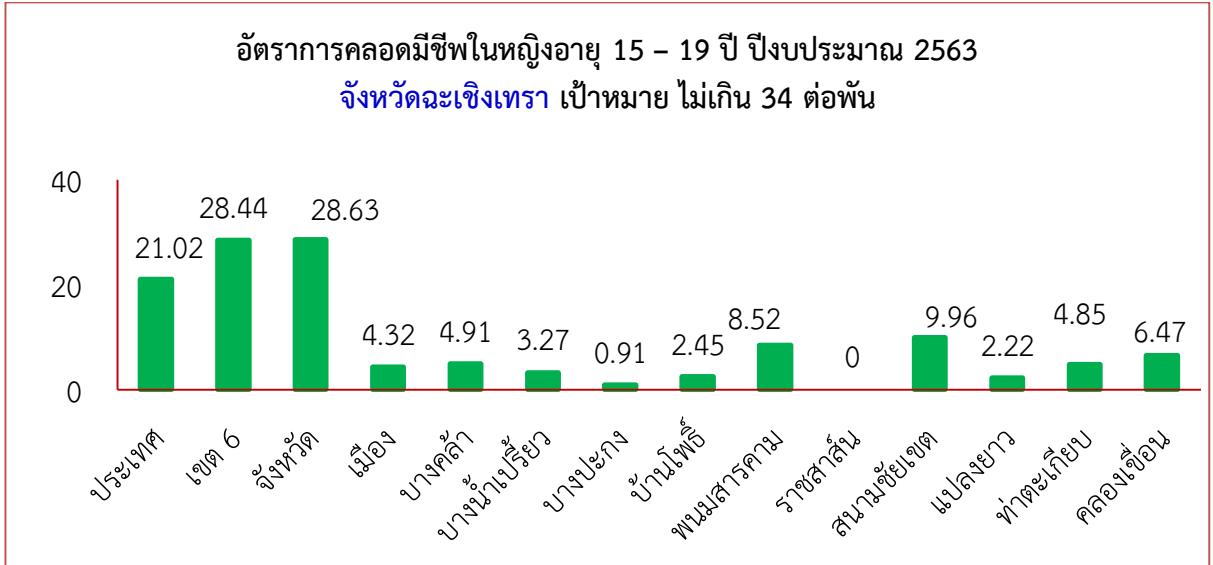
สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งแต่ปี 2555 พบอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี มีแนวโน้มลดลงจากอัตรา 65.5 เป็น 41.2 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคนในปี 2561 (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2562) และปีงบประมาณ 2563 ไตรมาสที่ 1 (เป้าหมายไม่เกิน 34 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน) พบอัตรา 28.63 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน พบสูงสุดที่อำเภอสนามชัยเขต (อัตรา 9.96 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน) และต่ำสุดที่อำเภอราชสาสน์ (อัตรา 0 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปีพันคน) ดังแผนภูมิที่ 1 และแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 1 สถานการณ์อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี จังหวัดฉะเชิงเทรา ปี 2555 – 2561

แผนภูมิที่ 2 อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี ปีงบประมาณ 2563 จังหวัดฉะเชิงเทรา

อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปี ปีงบประมาณ 2563
จังหวัดฉะเชิงเทรา เป้าหมาย ไม่เกิน 34 ต่อพัน

หมายเหตุ : ข้อมูลอัตราการคลอดปีงบประมาณ 2563 ระดับประเทศ เขต และจังหวัดเป็นข้อมูล HDC adjusted และระดับอำเภอเป็นข้อมูล HDC วันที่ 3 มกราคม 2563

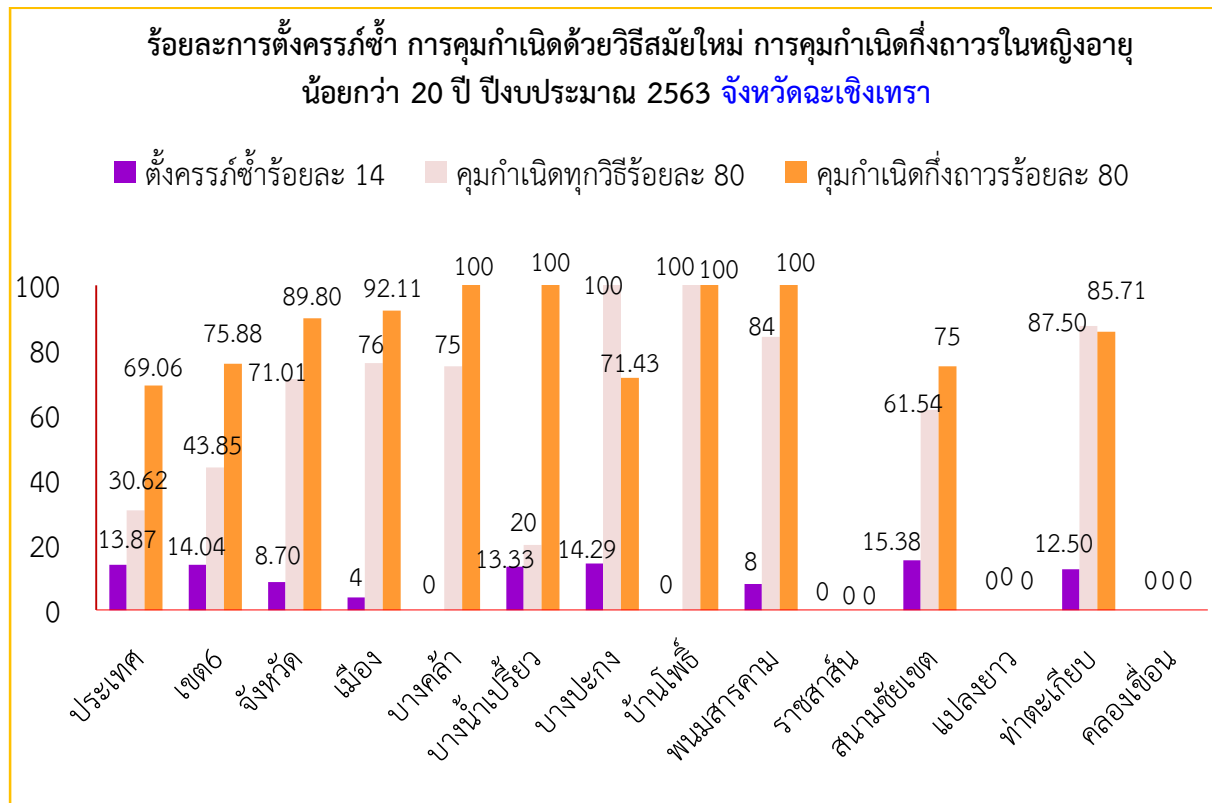
การตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี (เป้าหมายไม่เกินร้อยละ 14) ตั้งแต่ปี 2557 มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 18.21 เป็นร้อยละ 13.18 ในปี 2562 และปีงบประมาณ 2563 ไตรมาสที่ 1 พบร้อยละ 8.70 ซึ่งไม่เกินเป้าหมาย โดยพบ 2 อำเภอที่สูงเกินเป้าหมาย คือ อำเภอบางปะกง (ร้อยละ 14.29) และอำเภอสนมชัยเขต (ร้อยละ 15.38) ดังแผนภูมิที่ 3

หญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Modern Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง (เป้าหมาย > ร้อยละ 80) ตั้งแต่ปี 2557 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนจากร้อยละ 13.23 เป็นร้อยละ 70.47 ในปี 2562 และปีงบประมาณ 2563 ไตรมาสที่ 1 ร้อยละ 71.01 ต่ำกว่าเป้าหมายเล็กน้อย โดยพบ 4 อำเภอที่ดำเนินการได้ดี คือ อำเภอบางปะกง (ร้อยละ 100) บ้านโพธิ์ (ร้อยละ 100) ท่าตะเกียบ (ร้อยละ 87.50) และพนมสารคาม (ร้อยละ 84) ดังแผนภูมิที่ 3

ส่วนการได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด/ห่วงอนามัย) (เป้าหมาย > ร้อยละ 80) ตั้งแต่ปี 2557 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน จากร้อยละ 7.52 เป็นร้อยละ 86.15 ในปี 2562 และปีงบประมาณ 2563 ไตรมาสที่ 1 ร้อยละ 89.80 โดยพบเพียง 2 อำเภอที่ต่ำกว่าเป้าหมาย คือ อำเภอสนมชัยเขต (ร้อยละ 75) และบางปะกง (ร้อยละ 71.43) ดังแผนภูมิที่ 3

จากการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่ผ่านมาของจังหวัด ได้ขับเคลื่อนพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นผ่านคณะกรรมการระดับจังหวัด โดยการประชุมแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นผ่านการประชุม MCH Board ระดับจังหวัด การจัดบริการคุมกำเนิดโดยเฉพาะวิธีกึ่งถาวร การจัดบริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและการพัฒนาอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์ พบว่าอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15 – 19 ปีมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับเขตสุขภาพที่ 6 และประเทศ ส่วนการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี มีแนวโน้มลดลงแปรผกผันตามมาตรการป้องกันการตั้งครรภ์ซ้ำคือ การคุมกำเนิด ซึ่งมุ่งเน้นการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวรที่สูงกว่าเป้าหมายในหลายอำเภอ

แผนภูมิที่ 2 ร้อยละการตั้งครุฑซ้ำ การคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ การคุมกำเนิดกึ่งถาวรในหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี ปีงบประมาณ 2563 จังหวัดฉะเชิงเทรา

ที่มา : HDC วันที่ 3 มกราคม 2563

2.2 ข้อมูลผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจังหวัดฉะเชิงเทรา ปีงบประมาณ 2563 (เดือนตุลาคม – ธันวาคม 2562)

ลำดับ	ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล	เมือง	บางคล้า	บางน้ำเปรี้ยว	บางปะกง	บ้านโพธิ์	พนมสารคาม	ราชสาส์น	สนามชัยเขต	แปลงยาว	ท่าตะเกียบ	คลองเขื่อน	ภาพรวมจังหวัด	เขต	ประเทศ
1.	อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน	เป้าหมาย	3,707	1,223	2,753	2,190	1,223	2,348	342	2,109	1,354	1,237	309	18,795	161,031	1,581,347
		ผลงาน	16	6	9	2	3	20	0	21	3	6	2	88	622	5,674
		ร้อยละ	4.32	4.91	3.27	0.91	2.45	8.52	0.00	9.96	2.22	4.85	6.47	28.63	28.44	21.02
2.	การตั้งครรภ์ซ้ำ ในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี	เป้าหมาย	50	4	15	7	3	25	0	26	0	8	0	138	1,097	8,591
		ผลงาน	2	0	2	1	0	2	0	4	0	1	0	12	154	1,192
		ร้อยละ	4.00	0.00	13.33	14.29	0.00	8.00	0.00	15.38	0.00	12.50	0.00	8.70	14.04	13.87
3.	ร้อยละของหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปีที่ได้รับบริการคุมกำเนิดด้วยวิธีสมัยใหม่ (Methods) หลังคลอดหรือหลังแท้ง	เป้าหมาย	50	4	15	7	3	25	0	26	0	8	0	138	1,097	8,592
		ผลงาน	38	3	3	7	3	21	0	16	0	7	0	98	481	2,631
		ร้อยละ	76.00	75.00	20.00	100	100	84.00	0.00	61.54	0.00	87.50	0.00	71.01	43.85	30.62
4.	ร้อยละของหญิงไทยอายุน้อยกว่า 20 ปี หลังคลอดหรือหลังแท้ง ที่คุมกำเนิดได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีกึ่งถาวร (ยาฝังคุมกำเนิด/ห่วงอนามัย)	เป้าหมาย	38	3	3	7	3	21	0	16	0	7	0	98	481	2,631
		ผลงาน	35	3	3	5	3	21	0	12	0	6	0	88	365	1,817
		ร้อยละ	92.11	100	100	71.43	100	100	0.00	75.00	0.00	85.71	0.00	89.80	75.88	69.06

ที่มา : HDC วันที่ 3 มกราคม 2563

2.3 ปัญหา กิจกรรมการแก้ไขปัญหา และผลการดำเนินงาน

ปัญหา /สาเหตุ	แผน /กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า /ผลการดำเนินงาน
<p>1. การขับเคลื่อนพ.ร.บ. การป้องกันและแก้ไขปัญหา การตั้งครุฑในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 เป็นเชิงนโยบาย ในระดับจังหวัดไม่ถึง กลุ่มเป้าหมาย คือ วัยรุ่น</p> <p>2. ข้อมูลผลการดำเนินการใน HDC ไม่ครบถ้วนและทันสมัย</p>	<p>1.1 ประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและ แก้ปัญหาการตั้งครุฑในวัยรุ่นระดับจังหวัด ครั้งที่ 1</p> <p>1.2 การประเมินรับรองมาตรฐานบริการ ที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่น YFHS เพื่อเพิ่ม ช่องทางการเข้าถึงบริการของวัยรุ่น และ ประเมินรับรองมาตรฐานอำเภออนามัยการ เจริญพันธุ์ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของพื้นที่ ซึ่งในปี 2563 มีการปรับปรุงเกณฑ์การ ประเมินรับรองให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น</p> <p>2.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการใช้ โปรแกรมHDC ระดับเขตสุขภาพที่ 6 โดยวิทยากรจากศูนย์เทคโนโลยีและการ สื่อสารกระทรวงสาธารณสุข เพื่อแก้ปัญหา ของพื้นที่ เช่น เทคนิคการบันทึกข้อมูล Type Area ของประชากร ฯลฯ</p> <p>2.2 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาฐานข้อมูล เฝ้าระวังการตั้งครุฑและการแท้งในวัยรุ่น เขตสุขภาพที่ 6 เพื่อเก็บข้อมูลเพื่อใช้เป็น ฐานข้อมูลในการดำเนินงาน และนำเสนอ ผลการเฝ้าระวังในการประชุม คณะอนุกรรมการฯ</p>	<p>1.1 โดยการประชุมในปีที่ผ่านมา มีการรายงานสถานการณ์ของ จังหวัด และรายงานการดำเนินงาน ของคณะอนุกรรมการ และติดตาม แผนปฏิบัติการของ คณะอนุกรรมการฯ และเพิ่มการ รณรงค์ สื่อสารความรู้ในกลุ่มเสี่ยง ส่วนปี 2563 อยู่ระหว่างเตรียมการ จัดประชุม</p> <p>1.2 ศูนย์อนามัยที่ 6 จะจัดประชุม พัฒนาทีมประเมินรับรองระดับ จังหวัดในเดือนมกราคม 2563 และวางแผนประเมินรับรองซ้ำของ จังหวัดจะเชิงเทราตามความพร้อม ของพื้นที่ต่อไป</p> <p>2.1 ศูนย์อนามัยที่ 6 ดำเนินการ จัดประชุมโดยเชิญผู้รับผิดชอบงาน สารสนเทศและบันทึกข้อมูลเข้าร่วม ประชุม เมื่อวันที่ 19 – 21 พ.ย. 2562</p> <p>2.2 ศูนย์อนามัยที่ 6 ร่วมกับจังหวัด ฉะเชิงเทราในการพัฒนาฐานข้อมูล เฝ้าระวังการตั้งครุฑและการแท้งใน วัยรุ่น โดยเก็บข้อมูลใน Google Form และดึงข้อมูลจาก 43 แพ้ม โดยดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือใน เดือนพฤศจิกายน 2562 และ ดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2562 – กันยายน 2563</p>

ปัญหา /สาเหตุ	แผน /กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า /ผลการดำเนินงาน
3. การคุมกำเนิดทุกวิธี ค่อนข้างน้อยในบางอำเภอ	3.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาพยาบาล วิชาชีพในการฝังยาคุมกำเนิดและให้ คำปรึกษา เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการ คุมกำเนิดในรพ.สต.ที่มีความพร้อมในการ จัดบริการ โดยศูนย์อนามัยที่ 6 ได้ประสาน สอบถามความต้องการในการอบรม และ ข้อมูลความต้องการสนับสนุนจากศูนย์ อนามัยที่ 6 ในการประชุมถอดบทเรียน พยาบาลที่ให้บริการฝังยาคุมกำเนิด ในปีงบประมาณ 2562	3.1 ศูนย์อนามัยที่ 6 อยู่ระหว่าง เตรียมการจัดประชุมในเดือน กุมภาพันธ์ 2563 โดยใช้หลักสูตร ของกรมอนามัย และขอหน่วย คะแนน CNEU จากสภา การพยาบาล

3. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี (ถ้ามี)

-

4. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

4.1 สำหรับพื้นที่

4.1.1 การขับเคลื่อนพ.ร.บ.และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสู่ระดับ
พื้นที่ ผ่านคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับจังหวัด คณะกรรมการพัฒนา
คุณภาพชีวิตระดับอำเภอหรือคณะกรรมการอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาค
ส่วนตามพ.ร.บ.ฯ

4.1.2 การขยายพื้นที่ดำเนินการใช้พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
พ.ศ.2559

4.2 สำหรับส่วนกลาง

4.2.1 การสนับสนุนข้อมูล /สื่อที่ทันสมัยในการดำเนินการของพื้นที่

4.2.2 การขับเคลื่อนพ.ร.บ.และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
ระดับประเทศสู่ระดับเขตสุขภาพ

ผู้รายงาน : นางสาวภุริรักษ์ พรหมมินทร์

ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี : 9 มกราคม 2563

โทร : 084-0198740

E-mail : Phuri.po9@gmail.com

ผู้ตรวจรายงาน : นางยุพา ชัยเพ็ชร

ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านโภชนาการ)

วัน/เดือน/ปี 9 มกราคม 2563

โทร : 094-4794115

E-mail : yupha_dang@hotmail.com